

ประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
The Internship Efficiency of Public Administration Students, Faculty of
Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

อารี ผสานสินธุวงศ์ (Aree Phasansinthuwong) E-mail: aree.ph@bsru.ac.th^{1*}

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
(Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University)

*Corresponding Author. E-mail: aree.ph@bsru.ac.th

(Received: 18 July 2025; Revised: 26 November 2025; Accepted: 5 December 2025)

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สภาพปัญหาและอุปสรรค และการพัฒนาประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้วยการวิจัยแบบผสมวิธี 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน หรือพี่เลี้ยงควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษา จำนวน 58 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน หรือพี่เลี้ยงควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 5 คน และ นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}=4.72$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.64$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}=4.43$) ด้านความรู้ ($\bar{X}=4.41$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}=4.36$) ด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาด้านความรู้และทักษะระบบงานสารบรรณ งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ทักษะการร่างหนังสือราชการ และ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Excel สำหรับจุดเด่นของนักศึกษา ได้แก่ มีความขยันตั้งใจเรียนรู้งานอย่างดี มีระเบียบวินัยตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ เสียสละ เอื้อเฟื้อต่อเพื่อนร่วมงาน ข้อควรปรับปรุง ได้แก่ ความรู้ด้านระบบสารบรรณ และระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ทักษะการร่างหนังสือราชการ ทักษะการใช้โปรแกรม Microsoft Excel การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การปรับตัวในสังคม การกล้าแสดงออก และภาวะผู้นำ ข้อเสนอแนะการพัฒนานักศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ จัดกิจกรรมหรือหลักสูตรการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งรูปแบบออนไลน์และสื่อออนไลน์ MOOC เพื่อเพิ่มช่องทางการเรียนรู้

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ; รัฐประศาสนศาสตร์ ; ปัญหาและแนวทางการพัฒนา

Abstract

This study aimed to evaluate the effectiveness, identify problems and obstacles, and develop the professional internship efficiency of Public Administration students at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The study employed a mixed-methods approach consisting of (1) quantitative research: the population comprised 58 administrators, heads of department, or supervisors and the data were collected by questionnaire and analyzed using percentages, means, and standard deviations; and (2) qualitative research: the key informants were purposively sampled and included five administrators/supervisors and five students undergoing professional internships, the data were collected through in-depth interviews and analyzed using content analysis.

The results indicated that overall professional internship effectiveness across five aspects was rated at the highest level ($\bar{X} = 4.51$). By aspect, the morality and ethics was the highest score ($\bar{X} = 4.72$); secondly was relational skills and responsibility ($\bar{X} = 4.64$), intellectual skills ($\bar{X} = 4.43$); knowledge ($\bar{X} = 4.41$), and numerical analysis, communication, and technology skills ($\bar{X} = 4.36$). Regarding problems and obstacles, the major issues were limited knowledge and skills in document management and electronic document systems, weaknesses in drafting official letters, and insufficient proficiency in Microsoft Excel. The results also indicated student strengths in diligence and willingness to learn, discipline and punctuality, responsibility, willingness to make sacrifices, and readiness to assist colleagues. Recommended improvements for future professional internships included training in document management and electronic document systems, official letter drafting, Microsoft Excel proficiency, systematic analytical thinking, social adaptability, assertiveness, and leadership. A key recommendation to organize preparatory activities or courses for professional internships for the students revealed that it should be delivered both on-site and online (e.g., MOOCs) to expand learning channels.

Keywords: Internship Efficiency ; Public Administration ; Problems and Obstacle

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์เป็นรายวิชาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ควบคู่การฝึกปฏิบัติจริง เพื่อประโยชน์ต่อนักศึกษาที่มีการบูรณาการองค์ความรู้ ทฤษฎีด้านวิชาการในชั้นเรียนสู่การลงมือปฏิบัติจริงในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ประกอบกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) เพื่อแสดงระบบการประกันคุณภาพ บัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและระดับสาขา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต้อง เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ ทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (คู่มือการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557, 2560)

ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงตอบสนองต่อนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยเชื่อมโยงการประยุกต์ใช้ความรู้สู่การปฏิบัติ ทำให้บัณฑิตมีคุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะที่พร้อมในการปฏิบัติงาน (Employability) (พระราชบัญญัติอุดมศึกษา พ.ศ. 2562, 2562) ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยติดตามผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อนำผลการวิจัยใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตรสำหรับนักศึกษารุ่นถัดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ หัวหน้าหน่วยงานหรือพี่เลี้ยงควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 2/2566 จำนวน 58 คน โดยเลือกศึกษาจากหน่วยงานทั้งหมด จำนวน 58 แห่ง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) หัวหน้าหน่วยงานหรือพี่เลี้ยงควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา จำนวน 5 คน และ 2) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 5 คน การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นแบบเจาะจง (Purposive sampling) แนวทางการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Tashakkori, 2003) และสอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานอาจารย์นิเทศก์ ทั้งนี้ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรได้มอบหมายอาจารย์นิเทศก์ 1 คนต่อนักศึกษา 4-5 คน สำหรับผู้วิจัยได้รับมอบหมายนิเทศนักศึกษา จำนวน 5 คน โดยนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร ที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ สำนักงานเขตหนองแขม กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร และกรมบังคับคดี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้บททวนมา คือ แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

2. แบบสอบถามสัมภาษณ์ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และข้อเสนอแนะในการนำแนวคิดมาปรับในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

การทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและโครงสร้างของแบบสอบถามให้มีความถูกต้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่นเดียวกับการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามประเด็นหลักของวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการหา IOC จากคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อหาค่า Index of Item Objective Congruence ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา

ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

จากนั้น นำมาแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของวัตถุประสงค์ IOC โดยผลการคำนวณค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่า IOC ของข้อคำถามทุกข้อคือ 1 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบสอบถามทุกข้อที่ใช้ในงานวิจัยมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2. การทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองกับผู้ตอบที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ราย โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1951) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.98 เป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนา

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การสนทนาแบบไม่เป็นทางการในประเด็นด้านความรู้และพฤติกรรมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอน และทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยแบ่งการนำเสนอออกได้เป็น 3 ตอน ตามแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตำแหน่งผู้ประเมิน เป็นพี่เลี้ยง ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 77.58 ระดับหัวหน้าหน่วยงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.97 และระดับผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 มีการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 58.63 การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.93 ระดับปริญญาเอก และไม่ระบุ จำนวน 1 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.72 มีประสบการณ์ทำงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 55.17 มากกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 3 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 24.14 มากกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และไม่เกิน 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 ประเภทหน่วยงานส่วนใหญ่ เป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 98.28 และ องค์กรมหาชน จำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 1.72

ตอนที่ 2 ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1. ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในภาพรวม มีผลตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	แปลผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.72	0.24	1	มากที่สุด
2. ด้านความรู้/ ความรู้ทางวิชาชีพ	4.41	0.27	3	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.43	0.27	3	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ	4.64	0.24	2	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	4.36	0.22	4	มาก
โดยรวม	4.51	0.25		มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) ด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$)

2. ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	แปลผล
1. มีความเมตตา กรุณา เอื้ออาทร และช่วยเหลือผู้อื่น	4.71	0.45	4	มากที่สุด
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งส่วนตนและส่วนรวม	4.74	0.44	2	มากที่สุด
3. มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา	4.72	0.49	3	มากที่สุด
4. มีความรับผิดชอบและเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม/ จิตสาธารณะ	4.71	0.46	4	มากที่สุด
5. มีความเคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การ และสังคม	4.80	0.41	1	มากที่สุด
6. มีการยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.62	0.52	5	มากที่สุด
โดยรวม	4.72	0.47		มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การ และสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$) รองลงมา คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งส่วนตนและส่วนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$) มีระเบียบวินัยตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) มีความเมตตา กรุณา เอื้ออาทร และช่วยเหลือผู้อื่นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) มีความรับผิดชอบและเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม/ จิตสาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) และมีการยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านความรู้/ ความรู้ทางวิชาชีพ

ด้านความรู้/ความรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	แปลผล
1. มีความรู้ ความสามารถในการสาขาวิชาที่เรียน	4.43	0.59	2	มาก
2. มีความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุ ตามเป้าหมาย	4.43	0.57	2	มาก
3. มีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติและ ข้อกำหนดทางวิชาชีพ	4.28	0.59	3	มาก
4. มีความรอบรู้ และเพิ่มพูนองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน	4.48	0.54	1	มาก
โดยรวม	4.41	0.57		มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านความรู้/ความรู้ทางวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความรอบรู้ และเพิ่มพูนองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) รองลงมา คือ มีความรู้ ความสามารถในการสาขาวิชา ที่เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) มีความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมายให้บรรลุตามเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) มีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติและ ข้อกำหนดทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านทักษะทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. มีความสามารถในการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ	4.34	0.63	4	มาก
2. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบ	4.36	0.64	3	มาก
3. มีทักษะในการค้นหาข้อเท็จจริง สรุป ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.36	0.61	3	มาก
4. มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	4.48	0.64	2	มาก
5. มีความสามารถในการเรียนรู้งาน	4.55	0.60	1	มากที่สุด
6. มีความสามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบโดยประยุกต์ใช้ ความรู้ที่เรียนมา	4.48	0.67	2	มาก
โดยรวม	4.43	0.63		มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านทักษะทางปัญญา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความสามารถในการเรียนรู้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) รองลงมา คือ มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) มีความสามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบโดยประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) มีทักษะในการค้นหาข้อเท็จจริง สรุป ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) และมีความสามารถในการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	4.75	0.43	2	มากที่สุด
2. มีความอดทนอดทนในการปฏิบัติงาน	4.71	0.53	3	มากที่สุด
3. มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ระบบ การทำงานและวัฒนธรรมองค์กร	4.53	0.56	5	มากที่สุด
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ บุคคลทั่วไป	4.76	0.51	1	มากที่สุด
5. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น	4.64	0.52	4	มากที่สุด
6. มีความสามารถในการปรับตัวการทำงานเป็นทีม และ รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.75	0.55	2	มากที่สุด
7. มีทักษะความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออกใน การปฏิบัติงาน	4.36	0.61	6	มาก
โดยรวม	4.64	0.53		มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านทักษะ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) และเมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$)
รองลงมาคือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$)
มีความสามารถในการปรับตัวการทำงานเป็นทีม และรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$)
มีความอดทนอดทนในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน
และผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ระบบการทำงาน
และวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) และ มีทักษะความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออกใน
การปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. มีทักษะในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ในระดับพื้นฐานได้ดี	4.55	0.56	1	มากที่สุด
2. มีทักษะในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นในระดับพื้นฐานได้ดี	3.95	0.66	7	มาก
3. มีทักษะในการสื่อสารและการประสานงานเพื่อให้ การปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม	4.46	0.57	4	มาก
4. มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	4.52	0.57	2	มากที่สุด
5. มีทักษะในการใช้เทคนิคทางสถิติขั้นพื้นฐานใน การวิเคราะห์ข้อมูลในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	4.21	0.67	6	มาก
6. มีความรอบรู้และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถ ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.48	0.62	3	มาก
7. มีความสามารถและทักษะในการรวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผล ข้อมูลสารสนเทศ	4.34	0.61	5	มาก
โดยรวม	4.36	0.61		มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า มีทักษะในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ในระดับพื้นฐานได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) รองลงมา คือ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) มีความรอบรู้และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.48$) มีทักษะในการสื่อสารและการประสานงานเพื่อให้การปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่าง เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$) มีความสามารถและทักษะในการรวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผล ข้อมูล สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) มีทักษะในการใช้เทคนิคทางสถิติขั้นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลใน การปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) และมีทักษะในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นในระดับพื้นฐานได้ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$)

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และความถี่ (Frequency) สรุปผลได้ดังนี้

จุดเด่นของนักศึกษา

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ อ่อนน้อม สุภาพเรียบร้อย มีความเสียสละ มีน้ำใจและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน
2. มีความขยัน ตั้งใจเรียนรู้อย่างดี และมีความใฝ่รู้เรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง
3. มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กร และมีจิตอาสา มีใจรักในการบริการประชาชน
4. มีความอดทน สู้งาน มีความรับผิดชอบความตั้งใจในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
6. มีมนุษยสัมพันธ์ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและทำงานเป็นทีมได้ดี
7. สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

ปัญหาและอุปสรรค

1. ข้อจำกัดของอุปกรณ์สำนักงานที่ไม่เพียงพอในบางครั้ง อาจจะไม่อำนวยความสะดวกและติดขัดต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบางครั้ง แต่เป็นโอกาสให้นักศึกษาได้บริหารงานและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้นักศึกษาได้มีการแก้ไขปัญหาและสามารถฝึกประสบการณ์เพิ่มเติมนอกเหนือจากตำราเรียน
2. ความรู้เกี่ยวกับระบบสารบรรณ และระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงมือปฏิบัติได้จริง เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานราชการมีการใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยงาน
3. ความรู้ด้านกฎหมายพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติงานราชการ และความรู้กฎหมายปกครอง
4. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้อุปกรณ์สำนักงาน
5. ทักษะการร่างหนังสือราชการ โต้ตอบหน่วยงานต่าง ๆ การเขียนสรุปประเด็น การจัดทำรายงานการประชุม และการใช้ภาษาไทยในการร่างหนังสือราชการ
6. ทักษะการคิด วิเคราะห์การวางแผนอย่างเป็นระบบในการปฏิบัติงานและการนำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอน
7. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Excel เบื้องต้นในการปฏิบัติงานได้จริง สูตรคำนวณการจัดการข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ
8. ทักษะด้านการทำ Power point ในการนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ
9. ทักษะด้านโปรแกรม Canvas
10. ทักษะการกล้าแสดงออกและการตัดสินใจ
11. ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และความถี่ (Frequency) สรุปผลได้ดังนี้

1. เพิ่มระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีจำนวนชั่วโมงมากกว่านี้
2. ควรให้มีวิชาส่งเสริมความรู้ ทักษะระบบสารบรรณ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์และสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง
3. ควรให้มีวิชาส่งเสริมความรู้ ทักษะการคิด วิเคราะห์และการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

4. จัดอบรมทักษะการใช้โปรแกรม Microsoft Excel ที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง
5. ควรจัดทำหลักสูตรให้ความรู้การเขียนสรุปประเด็น การจัดรายงานการประชุม การนำเสนอรายงาน การร่างหนังสือราชการและการใช้ภาษาทางราชการ
6. จัดหลักสูตรพัฒนาบุคลิกภาพ การแต่งกาย การสื่อสาร การกล้าแสดงออก และการปรับตัวในสังคม
7. อบรมทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงานให้พร้อมใช้งานได้จริง
8. ควรกำหนดกติกา ระเบียบการแต่งกายในการเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาเข้าใจ และยึดถือปฏิบัติ เพื่อส่งผลต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของมหาวิทยาลัย
9. นักศึกษาควรศึกษาข้อมูลประวัติของหน่วยงานที่จะเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อวางแผนในการทำงาน และเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย รวมถึงการวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา มีประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ระดับประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปน้อย พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) ด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ตามลำดับ ทั้งนี้ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมซึ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร คือ มีจิตสาธารณะ ทักษะดิจิทัล ยึดมั่นธรรมาภิบาล เป็นนักบริหารมืออาชีพ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรมที่คณะและหน่วยงานภายนอก และมหาวิทยาลัยจัดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ พรหมสมัย และคณะ (2560) ซึ่งพบว่า ระดับประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และด้านการสื่อสาร อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ โพธิ์ไชยะ (2564) ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการมีความเห็นต่อการประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษาในแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ รวมทุกด้านอยู่ในระดับดี รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา ผิวบาง (2565) ที่พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัช ชันธประสิทธิ์ (2567) ซึ่งศึกษาประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และพบว่า ภาพรวมประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านจริยธรรม ด้านทักษะ และด้านความรู้

2. สำหรับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต พบว่า ผู้บริหารและพี่เลี้ยงควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ความเห็นว่าโดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับ

ความรู้และทักษะด้านระบบงานสารบรรณ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ทักษะการร่างหนังสือราชการ ทักษะการใช้โปรแกรม Microsoft Excel ทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ทักษะการคิด วิเคราะห์การวางแผนอย่างเป็นระบบในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพรรณ เจนสันติกุล (2564) ที่พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ด้านความรู้เกี่ยวกับระบบงานสารบรรณ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word และ Microsoft Excel ความสามารถในการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์สำนักงาน ทักษะการคิดวิเคราะห์และวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงาน ความรู้ความเข้าใจในการศึกษาวิจัย รวมถึงทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องงานวิจัยของธัช ชันธประสิทธิ์ (2567) ซึ่งศึกษาประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านปัญหาและอุปสรรคและพบว่า ระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสั้นเกินไป ระยะเวลาการประสานหน่วยงานเพื่อขออนุญาตฝึกประสบการณ์วิชาน้อยควรให้นิสิตเตรียมติดต่อตั้งแต่ปี 4 เทอม 1 ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายในช่วงฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ตรงกับหลักสูตรที่เรียน ส่วนใหญ่เป็นงานสารบรรณ แต่ทำให้เข้าใจระบบงานสารบรรณของหน่วยงานราชการระดับหนึ่ง อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์ (2560) ซึ่งพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาเกิดจากนักศึกษาให้ความสำคัญน้อยและขาดการติดตาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สาขาวิชาควรมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา ด้านทักษะระบบสารบรรณ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ทักษะการร่างหนังสือราชการ ทักษะการจัดทำรายงานการประชุม ทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ทักษะการใช้โปรแกรม Microsoft Excel ที่สามารถลงมือปฏิบัติได้จริง
2. สาขาวิชาควรจัดอบรมหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ หลักสูตรการคิดวิเคราะห์การตัดสินใจ หลักสูตรความคิดสร้างสรรค์ หลักสูตรการสื่อสาร หลักสูตรภาวะผู้นำ หลักสูตรการพัฒนาบุคลิกภาพ ผ่านการศึกษาระบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือ Thailand Massive Open Online Course: Thai MOCC เพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
3. สาขาวิชาควรพัฒนาระบบหรือรูปแบบการจัดทำรายงานการฝึกประสบการณ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อประสานติดตามระหว่างนักศึกษา พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ได้เป็นปัจจุบัน รวมถึงเพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันดูแลนักศึกษาได้อย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อทราบทักษะที่โดดเด่นของนักศึกษาแต่ละหลักสูตร และทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาให้กับนักศึกษาแต่ละหลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการ หน่วยงานภาคเอกชน สถานประกอบการ กับมหาวิทยาลัยในการพิจารณารับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพและส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะ และการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

เอกสารอ้างอิง

- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2565). *หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- จรินทร์ โพธิ์ไชยะ. (2564). ความเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. *วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง*, 30(1), 1-12.
- จุฬามาศ พรรณสมัย, ชลิตา แสนวิเศษ, วันวิสา แยมกระจำจ และธัชพล ทิธี. (2560). ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติระดับอุดมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 13-29.
- ธัช ชันธประสิทธิ์. (2567). ประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 13(2), 132-147.
- นันทวัฒน์ ภัทรกรนนท์. (2560). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(2), 1317-1329.
- นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2564). การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์: สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนานักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), 123-134.
- นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2565). ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสหกิจทางรัฐประศาสนศาสตร์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 12(1), 31-42.
- พระราชบัญญัติอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. (1 พฤษภาคม 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136, ตอนที่ 57 ก. หน้า 54-78.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *คู่มือการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สุจิรา ผิวบาง. (2565). ความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา. *วารสารวิชาการ ปชมท.*, 12(2), 95-104.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 16, 297 – 334.
- Tashakkori, Abbas. & Teddlie, Charles. (2003). *Handbook of mixed methods in social and behavioral research*. Sage Publications.